

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/3/2026
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619201321
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2026:8619201321.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., Y. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, so sídlom v Stropkove, SNP 7, proti žalovanému Orange Slovensko, a.s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpenému Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s.r.o., Bratislava, Bajkalská 5, IČO: 46 759 875, o zaplatenie nemajetkovej ujmy s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník z 26.09.2022 č.k. 1C 30/2019-128, jednohlasne takto

rozhodol:

Priznáva žalobkyňi vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Nepriznáva stranám náhradu trov dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi nemajetkovú ujmu vo výške 2.500 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa sa domáhala proti žalovanej zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur. Súd prvej inštancie poukázal na to, že právo na ochranu osobnosti za zásah do súkromného života žalobcu pre porušenie ochrany jej osobných údajov bezprostredne súvisí so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami založeným zmluvou o pripojení, pretože k porušeniu ochrany osobných údajov žalobkyne došlo v súvislosti so službami telekomunikačného operátora, ktoré žalovaná poskytovala žalobcovi na základe zmluvy o pripojení a v jej rámci. Súd prvej inštancie preto považoval predmetný spor za spor spotrebiteľský. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalobkyňa má adresu trvalého pobytu v obvode Okresného súdu Svidník, žalovanou uplatnenú námietku miestnej nepríslušnosti považoval za nedôvodnú, na túto neprihliadal a spor prejednal a rozhodol. Mal za zistené, že pri spracúvaní osobných údajov žalobkyne, ktoré boli odovzdané v súvislosti s poskytovaním telekomunikačných služieb žalovanou, došlo k bezpečnostnému incidentu, ktorý bol predmetom administratívneho konania na Úrade na ochranu osobných údajov SR v Bratislave. Úrad rozhodnutím z 22.12.2017 uložil sprostredkovateľovi - obchodnému zástupcovi žalovanej za porušenie povinností súvisiacich s bezpečnosťou spracúvania osobných údajov a likvidáciou dokumentov pokutu v sume 5.000 eur a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 13.03.2018. V tejto súvislosti sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou pasívnej legitimácie strany žalovanej v súvislosti s tým, že žalobkyňa označila za žalovanú spoločnosť Orange Slovensko, a.s., pretože písomné materiály, na ktorých sa nachádzali osobné údaje žalobkyne a ktoré boli spracúvané v rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov, boli vyhotovené v súvislosti s plnením zmluvy o pripojení medzi každým zo žalobcov a žalovanou. Zdôraznil, že občianskoprávna zodpovednosť žalovanej za zásah do súkromia žalobkyne má objektívny charakter, ktorý vyplýva

z § 11 Občianskeho zákonníka ako generálnej klauzuly ochrany osobnosti v súkromnom práve. Zamestnanec, prípadne iná použitá osoba nezodpovedá osobne priamo postihnutej fyzickej osobe, za nemajetkovú ujmu zodpovedá právnická alebo fyzická osoba, ktorá takúto osobu na svoju činnosť použila. Zdôraznil, že v administratívnom konaní zistený bezpečnostný incident tvorí skutkový základ protiprávneho konania, ktoré v rámci objektívnej občianskoprávnej zodpovednosti voči žalobkyni za zásah do jej súkromia dopadá na žalovanú. Potom, čo súd prvej inštancie mal za preukázanú pasívnu legitímáciu žalovanej, zaoberal sa vecou samou. Zdôraznil, že osobné údaje sú vstupnou bránou do súkromia každého jedinca, preto právo na ich ochranu musí požívať vysoký stupeň právnej ochrany. Postupujúcou globalizáciou súčasnej informačnej spoločnosti a možnosťami, ktoré ponúkajú nové technológie a aplikácie, sa riziká, ktorým je vystavené súkromie každého jedinca, ešte zvyšuje. Negatívnym následkom neoprávneného sprístupnenia je samotný vznik rizika pre práva a slobody fyzických osôb, a to najmä strata kontroly nad svojimi osobnými údajmi a ďalšie riziká s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti, ktoré by mohli čo i len viesť k ujme, či už majetkovej alebo nemajetkovej, a to najmä pokiaľ takáto spracovateľská operácia môže viesť napr. ku krádeži totožnosti, podvodu alebo finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, strate dôvernosti osobných údajov alebo akémukoľvek hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu. Zdôraznil, že predmetné spracúvanie zahŕňalo veľké množstvo citlivých osobných údajov a malo alebo čo i len mohlo mať negatívne dôsledky na veľký počet dotknutých osôb vrátane žalobkyně. Zistil, že medzi bezpečnostným incidentom ako protiprávnym konaním a vznikom ujmy v smere zásahu do súkromia žalobkyně, mal preukázanú bezprostrednú príčinnú súvislosť. Žalobkyňa ako právny prostriedok ochrany za zásah do svojho súkromia požadovala náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Skutkový stav, ktorý vyplynul z vykonaného dokazovania, ponúka opis závažnosti ujmy, aj okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva, pričom nad rámec súd skonštatoval, že žalovaná ako významný podnik na telekomunikačnom trhu sa k bezpečnostnému incidentu týkajúceho sa stoviek jej zákazníkov, postavila pomerne benevolentne, keď po prvotnom ospravedlnení sa listom, v ďalšom už popierala akúkoľvek svoju zodpovednosť za bezpečnostný incident a konanie svojho obchodného zástupcu ako priameho pôvodcu zásahu značne relativizovala. Súd prvej inštancie nezdieľal názor žalovanej, že osobné údaje žalobcov boli do neuzamknutého skladu na papierový odklad umiestnené omylom, či nedopatrením. Stalo sa tak naopak hrubou nedbanlivosťou osoby pracujúcej v prospech obchodných záujmov žalovanej. Dokumenty s osobnými údajmi boli navyše už od roku 2014 nedbalo uložené - založené tovarom v značkovej predajni žalovanej v Stropkove a žalovaná ani nepreukázala odovzdanie týchto dokumentov novému obchodnému zástupcovi. Písomné materiály s osobnými údajmi žalobkyně boli navyše uložené v originálnej archívnej krabici a v tejto krabici umiestnené do neuzamknutého skladu na papierový odpad, čo len zvýrazňuje stupeň nedbanlivosti priameho pôvodcu zásahu. Súd prvej inštancie v rámci voľnej úvahy prihliadal na vzájomné vzťahy jednotlivých argumentov, aj na význam chráneného záujmu a špecifiká hromadného zásahu do práv veľkého množstva dotknutých osôb a v snahe spravodlivo vyvážiť satisfakčnú aj preventívnu sankčnú funkciu relutárnej náhrady určil sumu 2.500 eur ako sumu primeranú a vo zvyšku žalobu zamietol. Zohľadnil z dôvodov primeranosti pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov v rozhodnom období, kedy došlo k zásahu do práv žalobkyně by išlo o sumu 4.350 eur aj z tohto pohľadu suma 2.500 eur je podľa súdu prvej inštancie primeraná. O trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a plne úspešnej žalobkyni priznal proti žalovanej náhradu trov konania.

3. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku II., podal včas odvolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok vo výrokoch I. a III. zrušiť a v rozsahu zrušenia vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaný uvádza, že ochrana osobnosti a s ňou spojené práva a nároky fyzickej osoby, vrátane nárokov v prípade neoprávneného zásahu do týchto jej osobnostných práv, nemajú svoj právny základ a súvislosť v akomkoľvek záväzkovom vzťahu, vrátane spotrebiteľského. Tieto práva totiž existujú samostatne, neboli založené záväzkovým vzťahom, v danom prípade tvrdenom spotrebiteľskou zmluvou a neodvíjajú svoje existenciu od záväzkového vzťahu ani s ním nesúvisia. Ide o práva všeobecné, ktoré patria každej fyzickej osobe, lebo sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom s rovnakým právnym postavením. V prípade práva na ochranu osobnosti ide o špecifický nárok, ktorým disponuje každá fyzická osoba zo zákona, existencia tohto práva nevyplýva a nesúvisí so spotrebiteľskou zmluvou uzatvorenou medzi žalovanou a žalobcom, skutočnosť, že strany uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu je v tomto prípade podružná, právny základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z iného právneho vzťahu, resp. má iný právny základ a súvislosť ako spotrebiteľská zmluva, ktorú strany uzatvorili. Spotrebiteľské právo je zásadne právo zmluvné, čo sa o osobnostných právach, ktorých neoprávnený zásah žalobca namieta, konštatovať nedá. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy

v peniazoch je jednorazové právo a toto nemožno podriaďiť pod inštitút záväzkových vzťahov a predstavuje právo na osobitnú formu ochrany osobnosti fyzickej osoby. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorého sa žalobca domáha je teda samostatné právo, ktoré nemožno podriaďiť pod inštitút záväzkových vzťahov a nie je viazané na spotrebiteľskú zmluvu. Súd teda nesprávne právne posúdil vec, konkrétne otázku, či v prípade žaloby žalobcu na ochranu osobnosti ide o spotrebiteľský alebo nie a tým je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Žalovaný ďalej zastáva stanovisko, že nie je v tomto konaní pasívne legitimovaný tak, ako to ustálil súd prvej inštancie. Zdôrazňuje, že podľa § 1 písm. a) zákona o ochrane osobných údajov, tento zákon upravuje ochranu práv fyzických osôb neoprávneným zasahovaním do ich súkromného života pri spracúvaní osobných údajov a zároveň podľa písm. b) tohto zákona upravuje práva, povinnosti a zodpovednosť pri spracúvaní osobných údajov fyzických osôb. Poukazuje na § 5 ods. 2 tohto zákona, podľa ktorého môže osobné údaje spracúvať iba prevádzkovateľ a sprostredkovateľ. Podľa § 8 ods. 8 tohto zákona, sprostredkovateľ je povinný dodržiavať povinnosti ustanovené prevádzkovateľovi, potom podľa § 19 zákona sprostredkovateľ vo vzťahu k dotknutým osobám priamo zodpovedá za bezpečnosť spracúvania ich osobných údajov, pričom v tejto súvislosti je povinný sprostredkovateľ chrániť spracúvané osobné údaje dotknutých osôb pred ich poškodením, zničením, stratou, zmenou, neoprávneným prístupom a sprístupnením, poskytnutím alebo zverejnením, ako aj pred akýmkoľvek inými neprípustnými spôsobmi spracúvania. Súd pri určení pasívnej legitimácie žalovanej túto otázku nesprávne právne posúdil. Skutočnosť, že žalovaný nezodpovedá za predmetný bezpečnostný incident, pri ktorom došlo k sprístupneniu osobných údajov žalobcu, skonštatoval právoplatne Úrad, a to rozhodnutiami z 23.8.2018 a z 18.9.2018. Úrad skonštatoval, že žalovaná v súvislosti so spracovaním osobných údajov dotknutých osôb, v súvislosti s týmto incidentom, vrátane žalobcu, neporušila svoje povinnosti podľa zákona o ochrane osobných údajov. V tejto súvislosti poukázala na potrebu aplikácie ust. § 194 ods. 2 CSP. Záver súdu prvej inštancie, že keď žalovaná svoju občianskoprávnu zodpovednosť za bezpečnostný incident vo vzťahu k iným dotknutým osobám nenamietla, je táto daná, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Konštrukcie súdu, ktorý exaktné nevyjadrenie sa žalovanej k otázke jej zodpovednosti považuje za konkludentný súhlas žalovanej s existenciou zodpovednosti, predstavujú nesprávnu právnu interpretáciu tohto právneho úkonu žalovanej - list právneho zástupcu žalovanej dotknutým osobám z 28.2.2018. Súd prvej inštancie pri svojich záveroch o existencii právnej zodpovednosti žalovanej, ktoré sú založené na opodstatnených pochybnostiach súdu, nedostatočne zistil skutkový stav, vec nesprávne právne posúdil, ignoroval rozhodnutia Úradu, ktorý sa týmito skutočnosťami zaoberal, a tým sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP. Ďalej uvádza, že žalobca do dnešného dňa ani len nedokázal identifikovať nie to ešte preukázať údajnú nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla, v čom táto spočíva, akú má povahu a intenzitu alebo ako sa prejavila, či prípadne stále prejavuje v jeho nemajetkovej sfére, v čom spočíva jej závažnosť a podobne. Žalobca teda neuniesol ohľadom existencie údajnej jemu vzniknutej nemajetkovej ujmy svoje dôkazné bremeno. Základnými predpokladmi pre vznik zodpovednosti za nemajetkovú ujmu sú pritom porušenie právnej povinnosti a existencia nemajetkovej ujmy na strane žalobcu, ako aj príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a nemajetkovou ujmovou vzniknutou žalobcovi. Postup, kedy súd prvej inštancie neskúmal, či žalobcovi nemajetková ujmy vznikla, akú má povahu, intenzitu, závažnosť, šírku okruhu pôsobenia nepriaznivého následku, či naďalej pretrváva, resp. sa prejavuje, ale uspokojil sa iba so všeobecným konštatovaním, že k vzniku nemajetkovej ujmy, dokonca závažnej, došlo u žalobcu už iba tým, že nedošlo len k ohrozeniu osobnostných práv žalobcu, ale priamo k ich porušeniu, má za následok nesprávne zistenie rozhodujúcich skutočností. Žalovaná priznanú peňažnú náhradu vo výške určenej súdom prvej inštancie považuje za neprimeranú, neadekvátnu, neproporcionálnu a ako takú za nespravodlivú. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Poukázala na viaceré rozhodnutia súdov, v ktorých sa priznávali stranám konania či sťažovateľom nemajetkové ujmy za podstatne iných okolností a v inom rozsahu a aj z toho je podľa jej názoru zrejmé, že priznaná peňažná náhrada nemajetkovej ujmy je celkom zjavne premrštená. Žalovaná nesúhlasí ani s rozhodnutím súdu prvej inštancie ohľadom výroku o trovách konania. Má za to, že vo veci s ohľadom na charakter sporu bolo opodstatnené postupovať podľa § 257 CSP a navyše, súd prvej inštancie žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnej výške aj napriek tomu, že v spore bol len čiastočne úspešný. Na základe všetkých týchto dôvodov navrhla žalovaná podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalobkyňa navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny. Podrobne vo svojom vyjadrení (č.l. 185 až 191) poukázala na to, že súd prvej inštancie sa správnym spôsobom vypořiadal s námietkou miestnej príslušnosti súdu, pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v spore, existenciou zásahu

do súkromia žalobkyne namietaným konaním zo strany žalovanej, výškou prisúdenej relutárnej náhrady, ako aj nárokom žalobkyne na plnú výšku trov konania.

5. Podaním zo dňa 17.01.2023 sa žalovaná vyjadrila k stanovisku žalobkyne a zotrvala na podanom odvolaní a dôvodoch tam uvedených.

6. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 25.10.2023 č.k. 2Co 17/2023-219 tak, že potvrdil rozsudok vo výroku I. o uložení povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyňu sumu 110 eur, v prevyšujúcej časti zmenil rozsudok vo výroku I. tak, že žalobu o zaplatenie nemajetkovej ujmy nad sumu 110 eur zamietol. Priznal žalobkyňu vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O trovách celého konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1,2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a priznal procesne úspešnej žalobkyňu nárok na náhradu trov celého konania s tým, že o výške týchto trov rozhodne následne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením.

7. Proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania podal žalovaný dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR uznesením z 27.11.2025 č.k. 5Cdo 182/2024-337. Dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. októbra 2023 sp. zn. 2Co 17/2023 vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12.01.2026.

8. V odôvodnení rozhodnutia dovolací súd uviedol, že aj napriek zákonnej povinnosti stanovenej v § 387 ods. 3 CSP sa odvolací súd v odôvodnení rozsudku žiadnym spôsobom nevyporiadal s kľúčovými tvrdeniami žalovaného vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania uvedenými v odvolaní. Odvolací súd nereflekoval na argumentáciu žalovaného o tom, že žalobkyňa bola v spore len čiastočná úspešná, ale napriek tomu jej súd priznal trovy konania v plnej výške. Ďalej išlo o argumentáciu, v rámci ktorej žalovaný v odvolaní žiadal, aby odvolací súd pri určovaní trov konania využil svoje moderačné právo podľa § 257 CSP. Žalovaný aj s odkazom na odbornú literatúru v odvolaní uviedol viacero dôvodov, vrátane rozporu s dobrými mravmi, prečo by mal odvolací súd aplikovať § 257 CSP. Situáciu, ak trovy konania násobne prevyšujú judikovanú čiastku, označil za výnimočnú odôvodňujúcu aplikáciu § 257 CSP. K odvolaciemu návrhu žalovaného na aplikáciu § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania odvolací súd neuviedol žiadnu špecifickú odpoveď, jednotlivými tvrdeniami žalovaného sa nezaoberal, resp. neuviedol, prečo svoje moderačné právo neuplatnil. S poukazom na body 22. a 23. rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že odvolací súd v prejednávanej veci nezaujal k relevantným odvolacím námietkam žalovaného ohľadom náhrady trov konania žiadne konkrétne stanovisko, iba stroho konštatoval, na základe akých ustanovení CSP rozhodol o trovách celého konania. Dovolací súd preto dovolanie žalovaného vyhodnotil ako dôvodné, keďže odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému, aby ako strana uskutočňovala jej patriace procesné práva v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Preto rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia mu vrátil vec na ďalšie konanie.

9. Odvolací súd vzhľadom na uvedenú situáciu opätovne preskúmal rozsudok v napadnutej časti, a to vo výroku o trovách konania (v rozsahu zrušenia dovolacím súdom) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej proti výroku o trovách konania dôvodné nie je.

10. Súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav no zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie z uvedeného dôvodu zmenil nad sumu 110 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (§ 388 CSP) pokiaľ ide o vec samú, pričom toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

11. O trovách celého konania súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, tak že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi v celom rozsahu proti žalovanej s poukazom na jeho úspech v konaní pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu.

12. Podľa ust. § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

13. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

14. Podľa ust. § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že ide o vec patriacu do skupiny viacerých vecí s rovnakým skutkovým a právnym základom, ktoré sú prejednávané na Okresnom súde Svidník z dôvodu, ktorý aj v prejednávanej veci bol nepochybne ustálený súdom prvej inštancie a ktorý bol dôvodom pre rozhodnutie ÚOOÚ SR zo 16.08.2017, číslo: XXXXX/XXXX-0s-XX, v ktorom tento orgán konštatoval porušenie zákona tým, že pri likvidácii listín obsahujúcich osobné údaje klientov spoločnosti Orange Slovensko, a.s. v rozsahu meno a priezvisko klienta (obchodné meno), adresa, rodné číslo (IČO), telefónne číslo, číslo OP, pridelené číslo, číslo SIM karty, účastnícke číslo, podpis klienta a podpis povereného pracovníka ako aj informácie o predajnom mieste, nepostupoval s náležitou starostlivosťou. Táto okolnosť, teda porušenie zákona na ochranu osobných údajov v prejednávanej veci, bola dôvodom pre priznanie nemajetkovej ujmy v zmysle výroku I. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

16. Odvolací súd v toto smere poukazuje na to, že otázka náhrady trov konania v týchto veciach bola predmetom prieskumu tak odvolacieho súdu, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci II. ÚS 233/2022, pričom Ústavný súd v uznesení z 24.05.2022 uvedenej spisovej značky konštatoval, že možno konštatovať plný úspech žalobcu v spore o ochranu proti zásahu do jeho osobnostných práv, ak súd skonštatuje takýto zásah, pričom za tejto situácie patrí žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásad úspechu. Zároveň Ústavný súd konštatoval, že z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

17. Do pozornosti odvolací súd dáva, že aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 225/2020 z 27. augusta 2020, zverejnenom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 31/2020 konštatoval cit.: „V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a ad absurdum ho zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca.“ Obdobne rozhodol ústavný súd vo veciach pod sp. zn. I. ÚS 24/2021, II. ÚS 225/2020, II. ÚS 399/2019, III. ÚS 475/2018, II. ÚS 397/2020.

18. Z týchto názorov Ústavného súdu vychádzali potom rozhodnutia odvolacieho súdu (Krajského súdu v Prešove) v otázke náhrady trov konania a z tohto názoru treba vychádzať aj v prejednávanej veci pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov.

19. Zo samotného znenia § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. (advokátskej tarify do 31.12.2023) vyplýva, že tarifnou hodnotou je suma 1.000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy a suma 2.000 eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy. Okolnosť v akej výške v konečnom dôsledku táto náhrada nemajetkovej ujmy bude priznaná, nie je právne významná z pohľadu nárokov na náhradu trov konania. Rozhodujúcou okolnosťou je to, že žalobca mal vo veci úspech, nakoľko zásah do jeho osobnostných práv v súvislosti s nesprávnym nakladaním s jeho osobnými údajmi, bol zistený a preto má nárok v zmysle citovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky na plnú náhradu trov konania.

20. Nemožno preto súhlasiť s argumentáciou žalovaného, že žalobcovi ako plne úspešnej strane, čo do základu, patrí plná náhrada trov konania z prisúdenej sumy, pričom ide o štandardný a zaužívaný výrok o nároku na náhradu trov konania používaných v prípadoch, kedy výška plnenia závisí od úvahy súdu a kde za plne úspešného sa považuje žalobca vtedy, ak vo výške plný úspech nemal.

21. Podľa ust. § 257 CSP môže súd výnimočne náhradu trov konania nepriznať, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Dôvody hodné osobitného zreteľa sú generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania a použitie tohto ustanovenia negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter.

22. Z Nálezu ÚS III. 98/2018 z 02.05.2018 vyplýva, že podľa § 257 CSP súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho „nemusi zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradit' trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane.“. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov. „Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 727/2000).“ Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1).

23. Právo na priznanie primeranej a právnymi predpismi stanovenej náhrady trov konania, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú, je súčasťou práva na spravodlivý proces a tiež súvisí, pokiaľ ide konkrétne o náhradu trov právneho zastúpenia, s majetkovým právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a právom na právnu pomoc v zmysle čl. 37 ods. 2 listiny (porovnaj Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 119/2012).

24. Odvolací súd v súvislosti s prípadnou aplikáciou dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktorej sa dožaduje žalovaný Orange, a.s. (ďalej len zodpovedná osoba za porušovanie osobných údajov GDPR) pripomína, že všeobecné nariadenie o ochrane údajov (anglicky General Data Protection Regulation, skrátene GDPR), plným názvom Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov), je nariadenie Európskej únie, ktorého cieľom je výrazné zvýšenie ochrany osobných údajov občanov.

25. V Úradnom vestníku Európskej únie bolo vyhlásené 27. apríla 2016. Nariadenia, v schválenom znení, sú priamo účinné pre každý členský štát EÚ. V slovenskom právnom poriadku je nariadenie premietnuté aj do zákona č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 29. novembra 2017. Zákon 18/2018 Z.z. je účinný na Slovensku rovnako ako GDPR od 25. mája 2018. Zákon bol priamo aj nepriamo aktualizovaný v roku 2019 (v znení č. 35/2019 Z.z. (nepriamo), 221/2019 Z.z.).

26. Nariadenie chráni základné práva a slobody fyzických osôb so zameraním na právo ochrany osobných údajov. Stanovuje pravidlá ochrany fyzických osôb a pravidlá pre voľný pohyb (ktorý sa nesmie obmedziť ani zakázať) osobných údajov v Európskej únii (Článok 1, ods. 1-3). Táto konzistentná úroveň ochrany fyzických osôb v celej únii má zabrániť rozdielom, ktoré sú prekážkou voľného pohybu osobných údajov v rámci vnútorného trhu (preambula, ods.13).

27. GDPR niektoré osobné údaje považuje za „citlivé“ (článok 4 ods. 13, 14 a 15, článok 9a odôvodnenia 51 - 56 GDPR, ktoré sa takto súhrnne nenazývajú ale sú uvádzané ako „genetické údaje“, „biometrické údaje“ „údaje týkajúce sa zdravia“), ktorých spoločným znakom je, že podliehajú osobitným podmienkam spracovania. Na stránkach Európskej komisie sú uvedené tieto

- i. osobné údaje, ktoré odhaľujú rasový alebo etnický pôvod, politické názory, náboženské alebo filozofické presvedčenie
- ii. členstvo v odborových zväzoch;
- iii. genetické údaje, biometrické údaje spracúvané len na účely identifikácie ľudskej bytosti;
- iv. zdravotné údaje;
- v. údaje týkajúce sa sexuálneho života alebo sexuálnej orientácie danej osoby.

28. V rámci stanovenia „kategórií“ osobných údajov, ktoré patria do osobitnej kategórie osobných údajov, došlo na Slovensku k zmenám platným od 25.05.2018. Podľa Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ÚOOÚ)

- i. zákon č. 122/2013 Z. z. pozná osobitnú kategóriu osobných údajov, ktoré sú v uvedené v § 13 a odtiaľ vypadol z týchto citlivých osobných údajov údaj o členstve v politickej strane alebo hnutí a tiež
- ii. rodné číslo. Slovenská republika prijala novú úpravu spracúvania rodného čísla, ako národného identifikátora a to v § 78 ods. 4 zákona č. 18/2018 Z.z., a to na základe splnomocňujúceho ustanovenia nariadenia v čl. 87. Stále platí, že rodné číslo je zakázané zverejňovať, právo zverejniť rodné číslo má iba dotknutá osoba, ktorej sa týka.
- iii. Zo zoznamu citlivých osobných údajov tiež vypadli údaje týkajúce sa uznania viny za trestné činy a priestupky, ktoré sa stali samostatnou kategóriou osobných údajov a sú uvedené v čl. 10 nariadenia.

29. Pre uvedené skutkové okolnosti porušenie práva na ochranu osobných údajov a najmä 400 násobné porušenie ochrany GDPR citlivých údajov obyvateľov okresu D. a D. by zvýhodniť porušovateľove práva a jeho majetok bolo nielen nerozumné, ale aj v príkrom rozpore s princípom spravodlivého usporiadania pomerov so zreteľom na priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Uprednostniť osobu zodpovednú za porušenie práva pred obeťou porušenia osobných údajov podľa presvedčenia odvolacieho súdu je neakceptovateľné.

30. Iný záver by predstavoval presadenie typických prvkov zabránenia alebo odrazenie od legitímneho výkonu prirodzených a zákonných práv hrozbou právnej sankcie, tzv. Chilling Effects. Inak povedané je neakceptovateľné, aby osoba zodpovedná za čím rozsiahlejšie porušenie práva na ochranu osobných údajov spotrebiteľov, očakávala zvýhodnenie svojho postavenia prostredníctvom rozhodovania o náhrade trov konania. Aj preto je ustanovenie § 257 CSP v danej veci v prospech obchodnej spoločnosti neaplikovateľné.

31. Odvolací súd je presvedčený, že nepriznaním náhrady trov inak úspešnej strane sporu, by došlo k porušeniu práv odvolateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

32. Je potrebné poukázať na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08). Hypotetické priznanie trov konania v rozsahu 200.000 eur v iných, avšak skutkovo podobných konaniach, nemohlo mať dopad na prejednávajúcu vec, totižto nepochybne nárok na náhradu trov konania je nárokom patriacim strane sporu a advokát je platobným miestom (pozri § 263 CSP).

33. Odvolací súd nepovažoval za dôvod hodný osobitného zreteľa žalovaným tvrdené opakovanie veľkého počtu obsahovo a formálne rovnakých úkonov (žalôb) zo strany žalobkyne pretože rovnaká skutočnosť svedčí aj žalovanej strane, ktorá je teda (stranou) vo viacerých súdnych konaniach s identickým skutkovým aj právnym základom a vo všetkých týchto konaniach ju zastupuje ten istý právny zástupca.

34. Odvolací súd nestotožnil ani s tvrdením žalovaného o existencii dôvodu hodného osobitného zreteľa spočívajúcom v tom, že žalovaná bola do súdneho konania reálne donútená v dôsledku uplatnenia neprímeranej sumy vo výške 5.000 eur a takto uplatnená suma jej nedávala možnosť vyhnúť sa tomuto súdnemu konaniu.

35. Z úradnej činnosti je známe odvolaciemu súdu, že v tejto skupine prípadov s rovnakým skutkovým a právnym základom ani po opakovanom právoplatnom judikovaní právneho základu nároku iných dotknutých osôb tým istým bezpečnostným incidentom žalovaná stále namietala nielen neprímeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ale najmä popierala samotný právny základ nároku dotknutých osôb a to napriek stále pribúdajúcim a v súčasnosti už desiatkam rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré danosť nároku dotknutých osôb právoplatne judikovali. Pre takýto prípad si žalovaná musí byť dobre vedomá všetkých dôsledkov, ktoré sú s neúspešným sporom spojené, vrátane povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane. Zásada úspechu vo veci (zodpovednosti za výsledok sporu) je charakteristická pre sporové konania a jej obsahom je stále povinnosť nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania.

36. Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 Smernice 93/13 v spojení so zásadou efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že: bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje uložiť spotrebiteľovi povinnosť znášať časť trov konania, ak v nadväznosti na konštatovanie neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej nekalej povahy sa jeho návrhu na vrátenie súm, ktoré boli na základe tejto podmienky zaplatené bez právneho dôvodu, vyhovel len čiastočne, pretože je prakticky nemožné alebo nadmerne ťažké určiť rozsah práva tohto spotrebiteľa na vrátenie týchto súm. (pozri rozsudok SD EU C-714/22)

37. Z týchto stručných dôvodov odvolací súd nezistil ani jeden akceptovateľný dôvod na použitie zmierňujúceho ustanovenia § 257 CSP, a to ani čiastočne v prospech osoby zodpovednej za masívne porušenie osobných údajov podliehajúcej ochrane únijovému právu.

38. Odvolací súd tak rozhodol o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi voči žalovanej v celom rozsahu s poukazom na úspech žalobcu v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. Žalobcovi patrí plný nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania bez ohľadu na to, že v konečnom dôsledku bola priznaná suma 110 eur náhrady nemajetkovej ujmy, aj keď sa uplatňovala pôvodne vo výške 5.000 eur. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobca bol, čo sa týka základu nároku, plne úspešný, a to čo sa týka prvoinštančného aj odvolacieho konania, má preto právo na plnú náhradu trov konania.

39. V rámci výroku tohto uznesenia odvolací súd rozhodol aj o trovách dovolacieho konania podľa § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 257 CSP. Žalovaný síce bol úspešný v rámci dovolacieho konania, keď dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania a vznikol by mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania podľa § 255 ods. 1 CSP. Odvolací súd však zohľadnil v tomto prípade dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, spočívajúce v tom, že na žalovanej strane ide o osobu zodpovednú za rozsiahle porušenie práva na ochranu osobných údajov spotrebiteľov a bolo by rozpore s princípom spravodlivého usporiadania pomerov medzi stranami sporu, pokiaľ by jej bola priznaná náhrada trov dovolacieho konania, obzvlášť za situácie pokiaľ odvolací súd po vrátení veci dovolacím súdom opätovne rozhodol tak, že priznal žalobkyni náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Preto odvolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).